

- WAUTIER, J., M.L. HERNANDEZ & M. RICHARDOT, 1966. Anatomie, histologie et cycle vital de *Gundlachia wautieri* (Mirolli) (Mollusque Basommatophora). *Annls Sci. nat., Zool.* (12) 8: 495-566.

Adres van de schrijver:

Grote Ruwenberg 21 II,
1083 BS Amsterdam
Tel. 020-423645

LIMAX TENELLUS AANGETROFFEN BIJ GROESBEEK (PROVINCIE GELDERLAND)

door

G. van der Velde

Tijdens een excursie van de Natuurwetenschappelijke Commissie (N.W.C.) op 24 september 1979 werd een loofbosje bezocht dat deel uitmaakt van het landgoed "Rhaetia" te Groesbeek. Dit bosje, waar een beekje ontspringt, ligt enkele honderden meters van het punt waar de weg "Siep" uitkomt op de weg "Nijmeegse baan" (UTM: GT 0142, = E.I.S. Ned., 227221).

Gedurende een bezoek aan dit bosje trof ik, onder een boomstam nabij de bron, een exemplaar van een felgele ⁷land-donkere tentakels en kop, welke ik later kon identificeren als Limax tenellus Müller, 1774.

Dr. E. Gittenberger kon aan de hand van de bouw van de genitalia mijn determinatie bevestigen. De slak is opgenomen in de collectie van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.

Het is bekend, dat L. tenellus onder directe invloed van de mens staande terreinen mijdt en zowel in loof- als in naaldbossen voorkomt, waar ze zich met paddestoelen, waaronder voor ons giftige, voedt (Gittenberger, Backhuys & Ripken, 1970).

De vondst bij Groesbeek is interessant, omdat de soort tot nu toe bijna uitsluitend was aangetroffen in het centrum van ons land (Veluwe e.d.) en in de zuidelijke helft van de provincie Limburg. Het is nu waarschijnlijk, dat L. tenellus ook in de bossen van het noordelijke deel van Limburg voorkomt, waardoor de beide verspreidingsgebieden op elkaar zouden aansluiten.

LITERATUUR:

GITTENBERGER, E., W. BACKHUYS & T.E.J. RIPKEN, 1970. De land-slakken van Nederland.- *Bibl. K.N.N.V.*, 17, 177 p.

→ LANDSLAKKEN OP DE EILANDEN IN DE GREVELINGEN

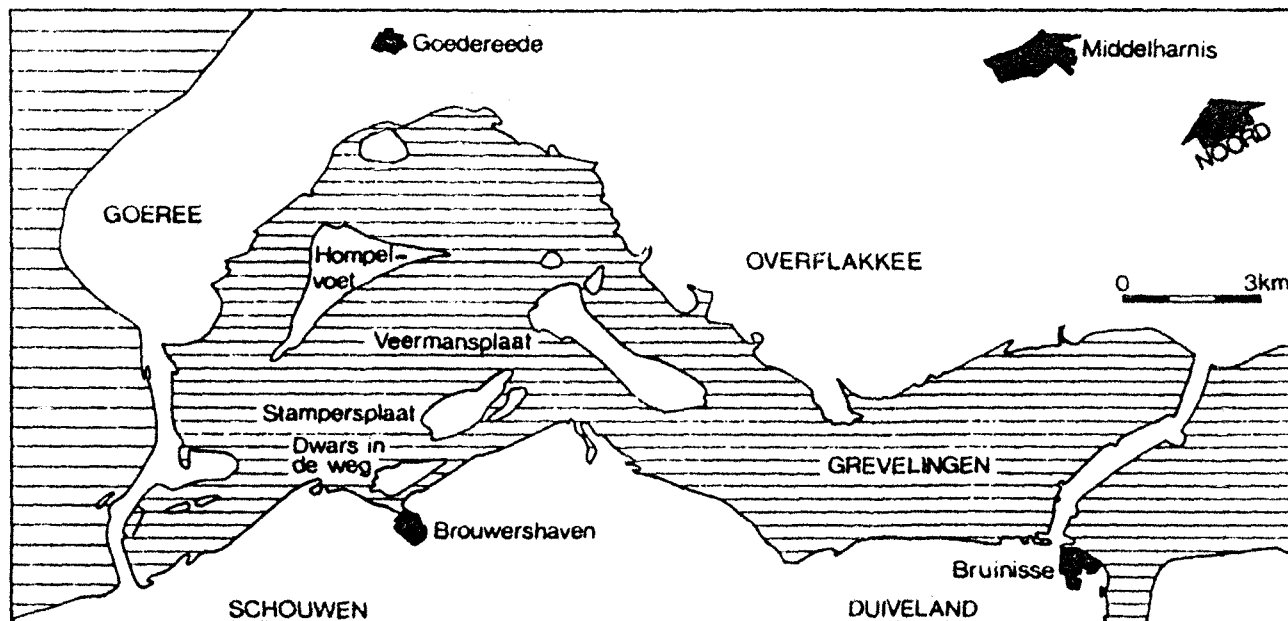
door

L.J.M. Butot & P.A. Slim

(Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum)

Wij konden reeds melden (Butot, 1977; Butot & Slim, 1977) dat in 1976 op het in 1971 in de Grevelingen permanent drooggefallen eiland Hompelvoet landslakken waren aangetroffen: Vitrina pellucida (Müller), Deroceras reticulatum (Müller) en in 1977 aldaar nog Deroceras laeve

(Müller). We kunnen nu meedelen dat de kolonisatie door landslakken van de in de Grevelingen drooggevalle en nog steeds door zout water omringde eilanden (zie figuur) gestaag vordert.

Allereerst vonden wij op 13 oktober 1977 samen met J.A.J. van de Laar het eerste (subadulte) exemplaar van Monacha cantiana (Montagu) op wederom het voormalige schor van de Hompelvoet. Nadat op 8 oktober 1980 opnieuw op het voormalige schor (en niet elders op het eiland) veel exemplaren van Vitrina pellucida en een exemplaar van Monacha cantiana waren aangetroffen, konden op 30 oktober van datzelfde jaar bij een nader onderzoek ter plekke tientallen exemplaren van M. cantiana worden vastgesteld. De dieren werden gevonden op Anthriscus sylvestris, Urtica dioica, Cirsium arvense, Dactylis glomerata, Hordeum murinum, Rumex crispus en op ander levend en dood materiaal. Ook zagen we nog enkele exemplaren van Deroceras reticulatum.

Op de Stampersplaat (Gem. Brouwershaven) troffen wij de eerste landslakken aan op 16 juli 1979. Enkele tientallen exemplaren van een Limacide, alsmede een ei, werden aangetroffen in een proefvak met spontane vegetatie vlak langs de oever van het eiland. Toen wij 2 december 1980 in een proefvak met een ingezaaide vegetatie opnieuw enkele van deze naaktslakjes vonden, waren ze nog steeds te klein voor een juiste determinatie. Een dag later troffen we ook nog Vitrina pellucida aan. Tientallen dieren hadden zich gevestigd tussen de helm van een stuifrug.

Op de Veermansplaat tenslotte (eveneens Gem. Brouwershaven), troffen wij 19 juli 1979 op één plaats onder dood materiaal van een stuifrug en 8 oktober 1980 in twee proefvakken in een ingezaaide vegetatie (en niet elders) respectievelijk veel en weinig exemplaren van een Limacide aan die ook hier te klein was om met zekerheid op naam te brengen.

Samenvattend kunnen we dus vaststellen dat de kolonisatie van de eilanden in de afgesloten Grevelingen voor een eiland met een reeds aanwezige vegetatie minstens het vijfde jaar na de afsluiting was ingezet en dat dit bij de drooggevallen oorspronkelijke kale zandplaten Stampersplaat en Veermansplaat hoogstens drie jaar langer duurde voordat zich ook daar enkele gewone soorten landslakken vestigden.

LITERATUUR:

- BUTOT, L.J.M., 1977. Vliegende landslakken. Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging (177): 678-685.
 BUTOT, L.J.M. & P.A. SLIM, 1977. De eerste landslakken op de Hompelvoet. Natura 74(9): 239-241.

ENIGE NIEUWE VONDSTEN VAN CURAÇAO

door

Th.W. de Boer

In aansluiting op het artikel van A. Hovestadt (1) leek het mij nuttig enkele nieuwe molluskenvondsten van Curaçao te publiceren.

Tussen augustus 1980 en maart 1981 werden werkzaamheden uitgevoerd in het oostelijk gedeelte van het Schottegat. Hierbij werd een hoeveelheid modder opgebaggerd waarin zich vele molluskensoorten bevonden.

Zeer zeker hebben veel van deze soorten ter plaatse geleefd, gezien het grote aantal doubletten dat nog intact was; ook van soorten met een zwak slot. Momenteel is het Schottegat echter ernstig vervuild. Het is, volgens mededeling van het Caraïbisch Marien-Biologisch Instituut alhier, niet bekend of er nog mollusken in leven.

Behalve bijna 80 reeds van Curaçao bekende soorten, werden tevens 6 soorten gevonden die nog niet eerder van hier werden gemeld en evenmin bekend zijn van Aruba of Bonaire:

- Macoma tageliformis Dall, 1900 (ca. 10 kleppen)
- Macoma orientalis hendersoni Rehder, 1939 (losse kleppen vrij algemeen)
- Cyathodonta semirugosa (Reeve, 1859) (1 klep en enkele fragmenten)
- Cardiomya ornatissima (d'Orbigny, 1842) (losse kleppen vrij algemeen)
- Dentalium eboreum (Conrad, 1846) (1 exemplaar)
- Calyptraea centralis (Conrad, 1841) (vrij algemeen).

Dat in het Caraïbisch gebied ongetwijfeld nog vele verrassende vondsten kunnen worden gedaan, kan ik met Hovestadt beamen: in gruis, afkomstig van de oever van Piscaderabaai vond ik een Nassarina sp. die nog niet uit de literatuur bekend bleek te zijn.

Met dank aan Dhr K.M. de Jong voor de controle van de determinaties en het ontdekken van de nieuwe soort.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR:

- HOVESTADT, A., 1981. Nieuwe vondsten op Curaçao. CB Ned. Mal. Ver. 198: 1123-1124.
 JONG, K.M. DE & I. KRISTENSEN, 1965. Gegevens over mariene gastropoden van Curaçao.- Rivon Meded. nr. 218; Suppl. CB: 1-56.
 -----, 1968. Gegevens over de mollusken van Curaçao, uitgezonderd de mariene gastropoden.- Rivon Meded. nr. 276; Suppl. CB 1-45.
 ABBOTT, R.T., 1974. American Seashells: 1-663. New York.